

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 326/2017
12.04.2018.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА у стечају из ..., кога заступа пуномоћник Александар Драговић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Неђо Јовановић, адвокат из ..., ради побијања правних радњи стечајног дужника, вредност предмета спора 946.815,37 УСД, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 6652/15 од 05.05.2017. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, преиначују пресуда Привредног апелационог суда Пж бр.6652/15 од 05.05.2017.године и пресуда Привредног суда у Београду П бр.1262/14 од 04.09.2015.године и пресуђује:

УСВАЈА СЕ тужбени захтев и утврђује да је уговор о измирењу дуга о уступању потраживања који је 20.02.2008.године закључен између тужиоца и туженог без правног дејства према стечајној маси тужиоца, те се обавезује тужени да тужиоцу врати износ од 946.815,37 УСД са домицилном каматом почев од 20.03.2008.године па до 24.12.2012.године, а од 25.12.2012.године па до исплате са каматом по закону о затезној камати.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади парничне трошкове у укупном износу од 4.237.500,00 у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Привредни апелациони суд је пресудом Пж бр. 6652/15 од 05.05.2017. године, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду Привредног суда у Београду П бр. 1262/14 од 04.04.2015.године, којом је одбијен тужбени захтев за утврђење да је уговор о измирењу дуга уступањем потраживања, који је дана 20.02.2008.године закључен између тужиоца и туженог, без правног дејства према стечајној маси тужиоца, те да се обавезе тужени да тужиоцу плати износ од 946.815,37 УСД са домицилном каматом почев од 20.03.2008.године па до 24.12.2012.године, а од 25.12.2012.године па до исплате

са каматом по закону о затезној камати и обавезан тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 474.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију изјавио је тужилац, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП, и одлучио да је ревизија тужиоца основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се конкретно не указује на законски основ на коме тужилац заснива тврдњу о учињеним битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у поступку пред другостепеним судом. Међутим, основан је ревизијски навод да су нижестепене пресуде донете уз погрешну примену материјалног права.

Према утврђеним чињеницама, тужилац и тужени су били у пословном односу поводом грађевинског пројекта П1100 у ..., чији је инвеститор било Министарство одбране државе Носилац посла је било Јавно предузеће „Југоинпорт СДПР“ из Београда. То правно лице је тужиоцу поверило извођење радова на пројекту П1102 као делу пројекта П1100. Тужилац је извођење дела тих радова поверио туженом, као подизвођачу. Извођење радова трајно је прекинуто 02.08.1990.године. „Југоинпорт СДПР“ је са државом ... 10.01.2008.године закључио споразум о регулисању дуга. На основу тог споразума од државе ... наплаћено је 10,25% потраживања. Под истим условима извршен је обрачун „Југоинпорт СДПР“ према тужиоцу, као и између тужиоца и туженог. Дана 20.02.2008.године између тужиоца и туженог закључен је спорни уговор о измирењу дуга уступањем потраживања, којим је утврђено дуговање тужиоца према туженом у износу од 946.815,37 УСД (којим износом је зарачуната и камата) и предвиђено да тужилац ради измирења наведене обавезе туженом уступа своје потраживање према „Југоинпорт СДПР“ те да се ступањем на снагу наведеног уступања када се сагласи „Југоинпорт СДПР“ део обавезе тог јавног предузећа према тужиоцу гаси за наведени износ, као и обавеза тужиоца према туженом. Међутим, из изведених доказа произилази да је „Југоинпорт СДПР“ 18.03.2008.године тужиоцу уплатио износ од 1.000.000 УСД од ког износа је затим тужилац 20.03.2008.године пренео на рачун туженог износ од 946.815,37 УСД. У време закључења спорног уговора, односно 2008.године тужилац је због лоше финансијске ситуације био у реструктурирању. Предметно потраживање туженог није било обухваћено Програмом реструктурирања тужиоца. Нема доказа да је Агенција за приватизацију одобрила овакав начин измирења дуга. Решењем Привредног суда у Београду од 09.12.2011.године, отворен је стечајни поступак над тужиоцем.

На основу утврђених чињеница, нижестепени судови су одбили тужбени захтев за утврђење да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца уговор о измирењу дуга уступањем потраживања од 20.02.2008.године закључен између тужиоца и туженог, те да се обавезе тужени да тужиоцу врати износ од

946.815,37 УСД са припадајућом каматом. По становишту нижестепених судова, нису испуњени услови из члана 119. и 123. став 1. Закона о стечају за усвајање тужбеног захтева за побијање правне радње тужиоца, као стечајног дужника. Према одредби члана 119. Закона о стечају, правни послови и друге правне радње закључене, односно предузете пре отварања стечајног поступка, којима се нарушава равномерно намирење стечајних поверилаца или оштећују повериоци, као и правни послови и друге правне радње којима се једни повериоци стављају у погоднији положај у односу на друге могу побијати стечајни управник у име стечајног дужника и повериоци у складу са одредбама овог закона. Побијању се може приступити само у ситуацији када у стечајној маси нема довољно имовине за намирење поверилаца у односу на главни дуг и споредна потраживања. По одредби члана 123. Закона о стечају који регулише намерно оштећење поверилаца, прописано је да правни посао, односно правна радња предузета у последњих 5 године пре подношења предлога за покретање стечаја или после тога са намером оштећења једног или више поверилаца постоји ако је сауговорач стечајног дужника знао за намеру стечајног дужника. По становишту нижестепених судова из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац на сличан начин регулисао односе и са другим привредним друштвима која су били ангажовани као подизвођачи на предметном пројекту. Стога тужилац није доказао постојање намере и да је тужени за намеру знао, због чега нису испуњени услови за побијање правних радњи стечајног дужника.

Изнето становиште нижестепених судова не може се прихватити. Тужилац постављеним тужбеним захтевом побија своје правне радње предузете у периоду реструктурирања без сагласности Агенција за приватизацију и ван програма реструктурирања, јер је дошло до смањења његове имовине, као стечајног дужника, чиме су изгледи поверилаца за намирење погоршани.

По становишту Врховног касационог суда у конкретној правној ствари тужилац је доказао испуњеност услова за побијање правних послова и других правних радњи у стечају. То су: отварање стечајног поступка, чињеница да у стечајној маси нема довољно имовине за потпуно намирење стечајних поверилаца, те да је правни посао пуноважан, а све у смислу одредбе члана 119. Закона о стечају. Такође, тужилац је доказао и да је дошло до нарушавања равномерног намирења стечајних поверилаца. Тужилац је доказао испуњеност посебних услова из члана 123. и општих услова из члана 119. Закона о стечају. Зато се основано ревизијом указује да је тужилац доказао постојање намере оштећења осталих поверилаца, односно да се спорним правним послом фаворизовао тужени, на штету осталих поверилаца.

Тужилац је у тренутку закључивања спорног правног посла био у тешкој финансијској ситуацији, односно у блокади рачуна по основу извршних налога (у износу од 151.199.122,91 динар) и поступку реструктурирања. Зато се у конкретном случају постојање намере оштећења поверилаца није морало посебно доказивати. Туженом је кроз побијани правни посао без постојања извршног наслова признато потраживање од 10,25%, које му је 100% исплаћено у моменту када је тужилац имао милионску блокаду рачуна по основу принудне наплате. Овакво понашање не оставља дилему о несавесности правног претходника тужиоца приликом закључења побијаног правног посла, чијом реализацијом су остали повериоци били оштећени. На то указује и чињеница да је спорни правни

посао закључен без сагласности Агенције за приватизацију у смислу члана 398а Закона о предузећима. Лице које има неизвршене обавезе по основу принудне наплате нема право да измирује своје остале повериоце на било који начин прописан чланом 46. Закона о платном промету. Зато је правни претходник тужиоца сва средства примљена од „Југоинпорт СДПР“ морао усмерити за измирење обавеза према свим повериоцима у складу са редоследом доспелости наплате. Он то није учинио већ је средства усмерио туженом и тиме га довео у повлашћени положај.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП усвојио ревизију тужиоца и преиначио нижестепене пресуде, те одлучио као у изреци.

Тужиоцу, који је успео у спору припадају трошкови поступка сагласно члану 150, 153, 154. и 163. ЗПП. Тужиоцу су признати трошкови првостепеног поступка у укупном износу од 1.387.500,00 динара и то на име 6 образложених поднесака износ од 315.000,00 динара, заступање на 5 одржаних рочишта 262.500,00 динара, судске таксе за тужбу и првостепену пресуду у износу од по 390.000,00 динара и 30.000,00 динара на име трошкова вештачења. Тужиоцу су признати и трошкови другостепеног поступка, на име таксе на жалбу и другостепену одлуку по жалби у износу од по 390.000,00 динара и 60.000,00 динара на име састава жалбе, што даје укупан износ другостепених трошкова од 840.000,00 динара. Ревизијски трошкови који се признају тужиоцу су трошкови за састав ревизије у износу од 60.000,00 динара, таксе на ревизију у износу од 780.000,00 динара и таксе на ревизијску пресуду у износу од 1.170.000,00 динара, односно укупни ревизијски трошкови у износу од 2.010.000,00 динара. Следом реченог, укупно признати трошкови тужиоцу износе 4.237.500,00 динара, које је дужан да надокнади тужени, као странка која је у целости изгубила парницу.

На основу изложеног и овлашћења из члана 165. ЗПП о трошковима целокупног парничног поступка Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић